V Praze dne 2. září 2026
Č. j.: MZP/2026/910/2046
Vyřizuje: Ing. Kateřina Tytlová
Tel.: +420 267 122 594
E-mail: katerina.tytlova@mzp.gov.cz

Ecological Consulting a.s.
Mgr. Bc. Petra Povýšilová
Legionářská 1085/8
779 00 Olomouc

„Žádost o metodické stanovisko ve věci využití zemin v režimu vedlejšího produktu“ – odpověď ústředního správního úřadu z hlediska posuzování vlivů na životní prostředí a odpadového hospodářství

Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „MŽP“) obdrželo dne 29. 4. 2026 Váš dotaz k povinnosti posouzení záměru podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 100/2001 Sb.“) ve věci využití zemin v režimu vedlejšího produktu (dále jen „VP“) k terénním úpravám.

Váš dotaz je metodického charakteru, nejedná se o žádost o vyjádření z hlediska působnosti zákona č. 100/2001 Sb. ke konkrétnímu záměru. K vyřízení žádosti metodického charakteru z hlediska zákona č. 100/2001 Sb. je příslušné MŽP. Odbor posuzování vlivů na životní prostředí si v dané věci vyžádal i vyjádření odboru cirkulární ekonomiky a odpadů, níže proto uvádíme vyjádření z hlediska posuzování vlivů na životní prostředí i z hlediska odpadového hospodářství.

Předmětem dotazu jsou terénní úpravy v rámci revitalizace příměstské krajiny, spočívající v modelaci terénu formou zemních náspů a valů na pozemcích dosud využívaných jako zemědělská půda. Terénní úpravy budou realizovány využitím výkopových zemin vznikajících při realizaci jiné stavby, přičemž tyto zeminy budou splňovat podmínky VP podle § 8 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 541/2020 Sb.“). V žádosti dále uvádíte, že zemina nebude považována za odpad a nebude s ní nakládáno v režimu zařízení určeného k odstraňování nebo využívání odpadů. Její další využití je předem konkrétně určeno, technicky i organizačně zajištěno a spočívá výhradně v jejím materiálovém využití bez dalšího zpracování, nad rámec běžné stavební praxe (přemístění, rozprostření, hutnění). V rámci terénních úprav nebude docházet k provozu stálého technologického zařízení, jehož účelem by bylo zpracování cizích materiálových toků. Po dokončení terénních úprav bude zařízení staveniště odstraněno a území stabilizováno. Terénní úpravy budou mít rovněž významnou protihlukovou funkci, neboť navržené zemní tvary budou sloužit k odclonění hluku z přilehlé dálnice D46 a ke snížení hlukové zátěže dotčeného území. S ohledem na charakter a účel terénních úprav, a rovněž s ohledem na skutečnost, že

Elektronický podpis
Mgr. Evžen Doležal
Ministerstvo životního prostředí
02.09.2026 11:38

využívaný materiál bude mít právní status VP, nikoliv odpadu, žádáte o metodické vyjádření k otázce, zda lze takový záměr v obecné rovině považovat za „zařízení k odstraňování nebo využívání odpadů“ ve smyslu bodu 56 přílohy č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb., a to i s přihlédnutím ke skutečnosti, že se nebude jednat o nakládání s odpady, ale o využití materiálu, který se podle zvláštního právního předpisu (zákona č. 541/2020 Sb.) odpadem nestává.

Současně žádáte o výklad, zda v případě, že by byl záměr pro účely procesu posuzování vlivů záměru na životní prostředí (dále jen „proces EIA“) zařazen pod bod 56 přílohy č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb. (s předpokladem nakládání s odpady), a v následných fázích přípravy a realizace takového záměru by byla splněna zákonná kritéria pro využívání výkopových zemin v režimu VP, zda skutečnost, že v dokumentaci vlivů záměru na životní prostředí v procesu EIA byly zmiňovány odpady, zakládá povinnost přijímat materiály při realizaci výhradně v režimu odpadů, nebo zda je i po ukončení procesu EIA přípustná změna právního režimu materiálu na VP, jsou-li splněny podmínky dle zákona č. 541/2020 Sb.

Z pohledu zákona č. 541/2020 Sb. Vám na základě výše uvedeného sdělujeme následující.

Z hlediska zákona č. 541/2020 Sb. je možné využití zeminy v režimu VP, pokud jsou kumulativně splněny podmínky § 8 zákona č. 541/2020 Sb. Podle § 8 odst. 1 zákona č. 541/2020 Sb., movitá věc, která vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, není odpadem, ale je VP, pokud:

a) vzniká jako nedílná součást výroby,

b) je její další využití zajištěno,

c) je její další využití možné bez dalšího zpracování způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe,

d) je její další využití v souladu s jinými právními předpisy nebo přímo použitelnými předpisy Evropské unie a nepovede k nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo zdraví lidí a

e) jsou splněna kritéria pro jednotlivé materiály pro posouzení splnění podmínek podle písmen a) až d), pokud jsou stanovena prováděcím právním předpisem nebo přímo použitelným předpisem Evropské unie. Splnění těchto kritérií je ověřeno vzorkováním a zkoušením nebo jiným způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem nebo přímo použitelným předpisem Evropské unie a je vypracována průvodní dokumentace v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem nebo přímo použitelným předpisem Evropské unie.

V případě výkopové zeminy, která vznikla v rámci stavební činnosti a bude dále využita k terénním úpravám v jiné lokalitě, lze tuto zeminu považovat za VP, pokud dojde ke splnění následujících podmínek.

Výkopová zemina musí být předána k dalšímu využití na základě smlouvy uzavřené mezi původcem a odběratelem této zeminy a musí být využita v rámci jiné stavby v souladu s povolením podle zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů. Tím dojde k naplnění § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 541/2020 Sb., kdy bude další využití

zeminy zajištěno. Musí se jednat o čistou zeminu, která není např. znečištěna dalšími odpady, které by z ní bylo nutné vytřídit. Tím bude splněna podmínka dle § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 541/2020 Sb. Dále je nutné, aby zemina vyhovovala požadavkům pro zasypávání dle § 6 vyhlášky č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů, tj. aby zemina splnila požadavky na obsah škodlivin v odpadech a požadavky na výsledky ekotoxikologických testů uvedené v příloze č. 5 k vyhlášce č. 273/2021 Sb. Tím dojde k naplnění § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 541/2020 Sb.

Podmínka dle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 541/2020 Sb. je dle názoru MŽP naplněna, jelikož stavební činnost se dá považovat za výrobu a zemina je její nedílnou součástí. Podmínka podle § 8 odst. 1 písm. e) zákona č. 541/2020 Sb. není relevantní, jelikož v současnosti není prováděcí právní předpis nebo přímo použitelný předpis Evropské unie, který by stanovoval kritéria, při jejichž splnění je zemina VP.

Pokud by byl předložen záměr, kdy by zeminy vstupovaly v režimu odpadu, předpokládalo by se jejich využití v zařízení pro nakládání s odpady. V případě, že vstupující zeminy splní podmínky pro VP, další nakládání není vázáno na využití v zařízení pro nakládání s odpady, je však nutné, aby byly splněny výše uvedené podmínky pro VP.

Z pohledu zákona č. 100/2001 Sb. Vám sdělujeme následující.

Bod 56 přílohy č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb. se týká záměrů využívání nebo odstraňování ostatních odpadů. V případě obecného záměru terénních úprav prováděných v režimu nakládání s odpady se jedná o využívání odpadů ve smyslu bodu 56 přílohy č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb., a v případě dosažení limitní hodnoty v tomto bodě uvedené je takový záměr předmětem posuzování podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 100/2001 Sb. a podléhá tedy provedení zjišťovacího řízení podle § 7 zákona č. 100/2001 Sb.

V případě obecného záměru, v němž je v rámci terénních úprav nakládáno s materiálem v režimu VP, tedy pokud jsou splněny kumulativně všechny podmínky § 8 zákona č. 541/2020 Sb., tak jak je popsáno výše v tomto vyjádření, tak je zřejmé, že se nejedná o využívání odpadů ve smyslu dikce bodu 56 přílohy č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb. a dikce bodu tak není záměrem naplněna. Tato skutečnost však sama o sobě nemůže vést ke konečnému závěru, že případný konkrétní záměr terénních úprav nespadá pod působnost zákona č. 100/2001 Sb., neboť u záměrů terénních úprav může být relevantní naplnění dikce i jiných bodů přílohy č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb. (např. bodu 93 přílohy č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb.), případně mohou být terénní úpravy součástí záměru spadajícího pod působnost zákona č. 100/2001 Sb. (např. jako součást záměru dálnice) a může se tak jednat o tzv. významnou změnu podléhající zjišťovacímu řízení, anebo se může jednat o předmět posuzování podle § 4 odst. 1 písm. f) zákona č. 100/2001 Sb. apod.

K otázce, zda v případě záměru terénních úprav realizovaných jako zařízení k nakládání s odpady a spadajícího pod působnost zákona č. 100/2001 Sb. je po provedení příslušných kroků podle zákona č. 100/2001 (zjišťovací řízení, případně proces EIA) nezbytné přijímat materiály při realizaci výhradně v režimu odpadů, nebo zda je i po ukončení procesu EIA přípustná změna právního režimu materiálu na VP, jsou-li splněny podmínky dle zákona č. 541/2020 Sb., konstatujeme, že ze zákona č. 100/2001 Sb. žádná taková povinnost nevyplývá. Zákon č. 100/2001 Sb. neukládá oznamovateli povinnost realizovat záměr, pouze

ukládá povinnost provedení příslušných posuzování podle tohoto zákona a jejich zohlednění v povolujících rozhodnutích v případě, že oznamovatel hodlá provést záměr, který pod působnost zákona č. 100/2001 Sb. spadá.

V případě pochybností o zařazení konkrétního záměru do příslušného bodu a kategorie přílohy č. 1 k zákonu č. 100/2001 Sb., popř. o příslušném úřadu nebo o rozsahu dotčeného území, je třeba se obrátit s žádostí o vyjádření podle § 23 odst. 4 zákona č. 100/2001 Sb. na příslušný orgán kraje.

Mgr. Evžen Doležal
ředitel odboru posuzování vlivů na životní prostředí
podepsáno elektronicky

Na vědomí:

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí,
Žerotínovo náměstí 449/3, 601 82 Brno

Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství,
Jeremenkova 1211/40b, 779 00 Olomouc

MŽP, OVSS IV (540)

MŽP, OVSS V (550)